

De weg naar herstel van de Surinaamse economie

Minister van Financiën
7 april 2017

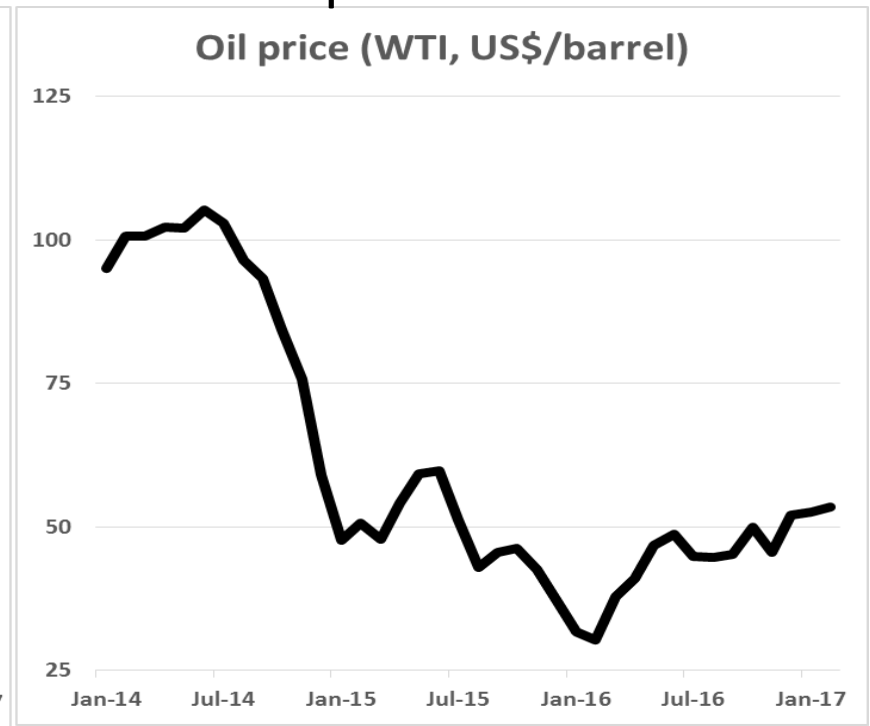
Inhoud

- De recente externe schok en de crisisaanpak van de regering
- Textboek aanpak tegenover politiek-economische realiteit
- Surinaams aanpassingsprogramma en IMF Stand-By Arrangement en de verschillen in inzichten
- Macroeconomische verbeteringen en openstaande zorgpunten
- De weg naar permanent herstel
 - Institutionele hervorming
 - Macroeconomische aanpak
 - Versterking van Financien

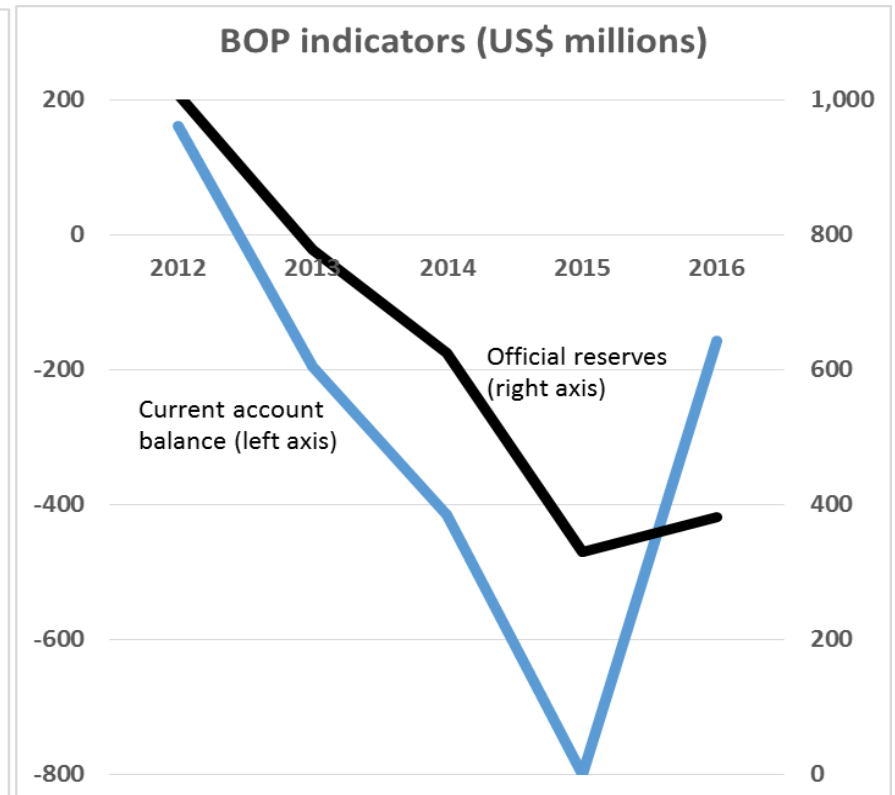
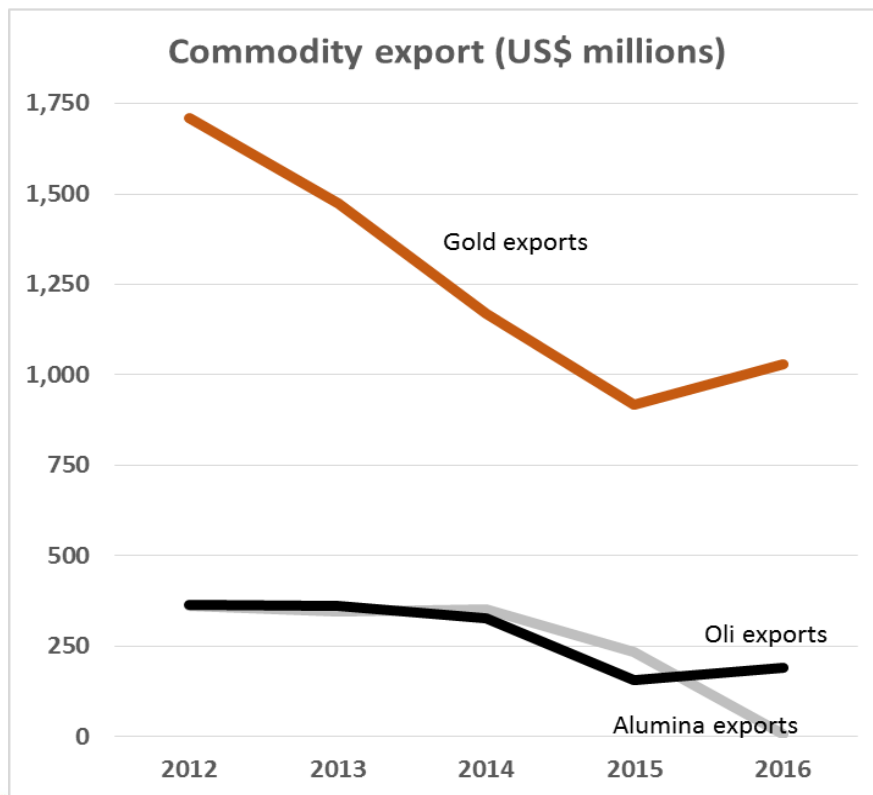
Recente externe schok

- Aluinaarde exports houden op in 2016
- Goudprijs daalde met 63% van de piek in 2012.
- Olieprijs daalde met 72% van de piek in 2014.

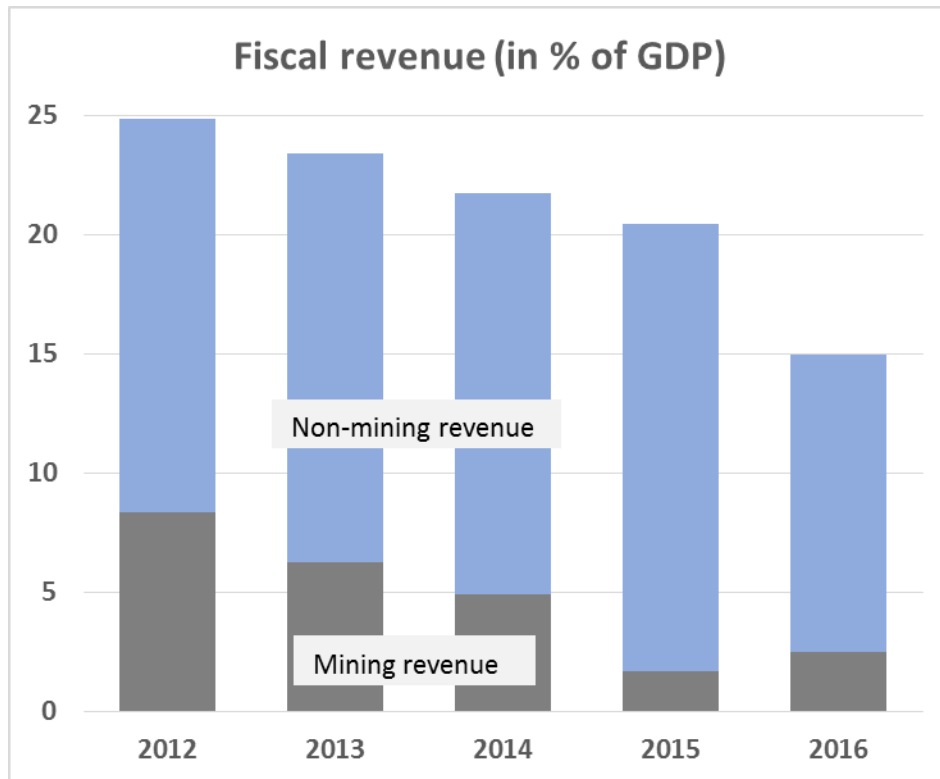

Impact op export en betalingsbalans (BB)

- Suriname verloor US\$1.2 mrd aan jaarlijkse export sinds 2012.
- Scherpe verslechtering van de BB lopende rekening en de reserves.

Gevolg voor overheidsinkomsten

- Mijnbouw ontvangsten namen af met 80% gedurende 2012-2015.
- In 2016 kleine verbetering van mijnbouwinkomsten vanuit Staatsolie en Newmont.
- Niet-mijnbouwinkomsten vielen in 2016 terug met 34% vanwege economische inkrimping en verlaagde brandstofbelasting.

Tekstboek benadering versus Reality

Aanpak van de crisis/ stabilisatie van de economie

- Operatie Stop the Bleeding: serieus de uitgaven verminderen
- Wegwerken van betalingsachterstanden
- Stopzetten van de monetaire financiering
- Vrijlaten van de wisselkoers
- Aanpassen van de rentetarieven
- Mitigeren van de impact van de crisis op kwetsbare groepen en de koopkracht van vaste loontrekkers

Aanpak van de crisis/ aandacht voor medium en lange termijn effecten

- Naast korte-termijn aanpak ook aandacht voor langere termijn:
- Dwz, randvoorwaarden creëren:
 - Permanent hogere inkomsten (move van directe naar indirecte belastingsfeer; van productie naar consumptie)
 - Efficiëntere overheidsfinancien
 - Schokbestendigheid in de toekomst
 - Hoge-kwaliteit overheidsapparaat

IMF Stand-By Arrangement

- Reden inbrengen IMF: betalingsbalanssteun, en samengaan met begrotingsondersteuning van andere IFI's
- IMF was akkoord met wat wij reeds hadden bereikt:
 - Terugdringen overheidstekort
 - Wisselkoersaanpassing
 - 1ste aanpassing electriciteitstarieven
 - Sociaal mitigeringsprogramma

Patstelling

Patstelling met IMF:

Verskil in inzichten, die ook te maken heeft met “tekstboek” aanpak versus actueren op de politiek-economische realiteit

Concreet was de economische contractie sterker dan verwacht. Uitvoering van verdere aanpassing van brandstof en electriciteitstarieven zou tot instorting van de economie kunnen leiden.

Politiek-economische realiteit (2)

Aan u de vraag:

- Hoe zou u omgaan met vraagstuk van brandstof
- Hoe zou u omgaan met vraagstuk van electriciteit

Verder (dit is geen patstelling met IMF):

Korte termijn stabilisatie versus langere termijn groei:

- Hoe zou u omgaan met vraagstuk SWF

Alternatieve externe financiering

- Uitblijven steun IMF en andere financierings instellingen
- Alternatieve financiering gevonden
 - Oppenheimer private placement
 - Bond
 - Multilateral en bilateral financing

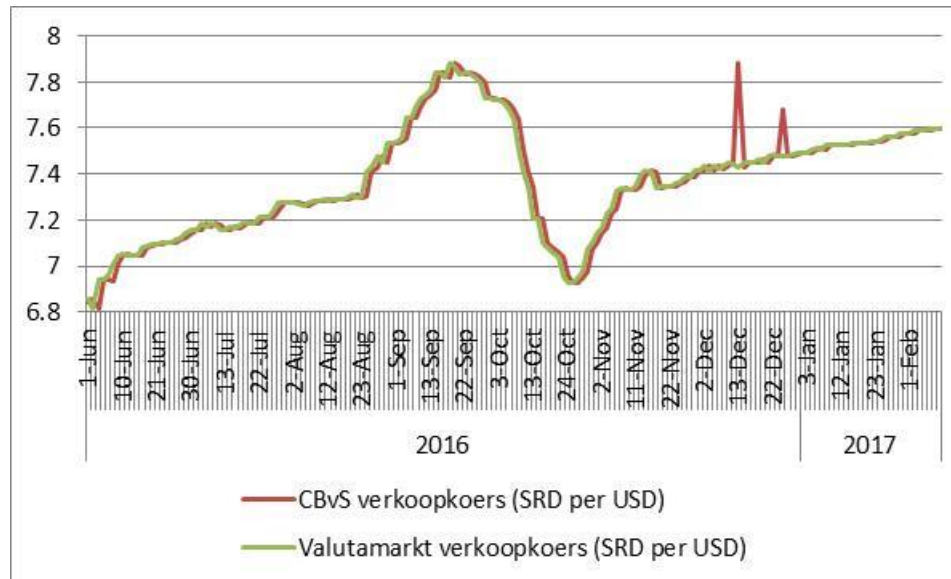

MACROECONOMISCHE VERBETERINGEN EN BESTAANDE UITDAGINGEN

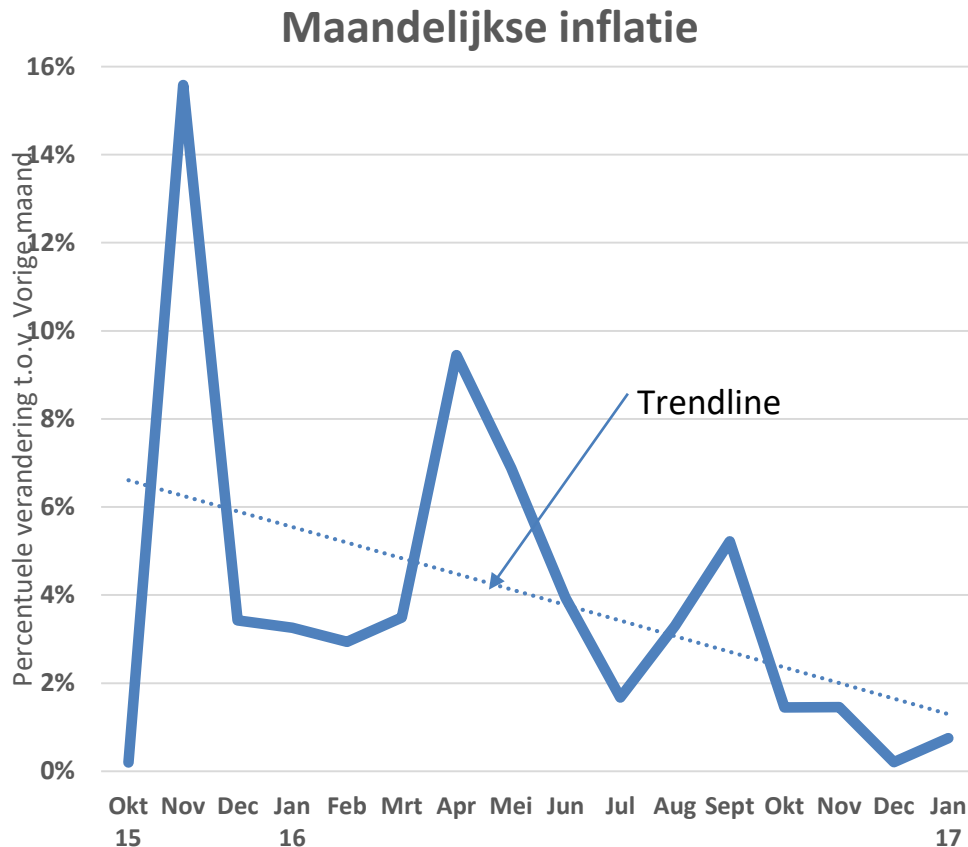

Recente ontwikkeling: wisselkoers

- Stabiël sinds september 2016
 - De wisselkoersen zijn relatief stabiel.
 - vertrouwen

Recente ontwikkeling: Inflatie

- Inflatoire druk minder sinds oktober 2016.
 - Gedurende oktober-februari gemiddeld 0.9% per maand.
 - Duidelijk neergaande trend.
 - Inflatie in Suriname is direct gerelateerd aan stabiliteit wisselkoers.
 - Inflatie zal laag blijven, zolang geen sprake van externe schokken die de wisselkoersstabiliteit aantasten.

Recente ontwikkeling: betalingsbalans

- Overschot in 2016-Q4 op de lopende rekening van de betalingsbalans, wegens een verbetering van de exporten.
- 2017 Betalingsbalans
 - Naar verwachting zal de lopende rekening een verdere verbetering vertonen vanwege verhoogde exporten.
 - Het overschot kan echter verdampen zodra de algemene vraag toeneemt.

Ontwikkeling Overheidsfinancien

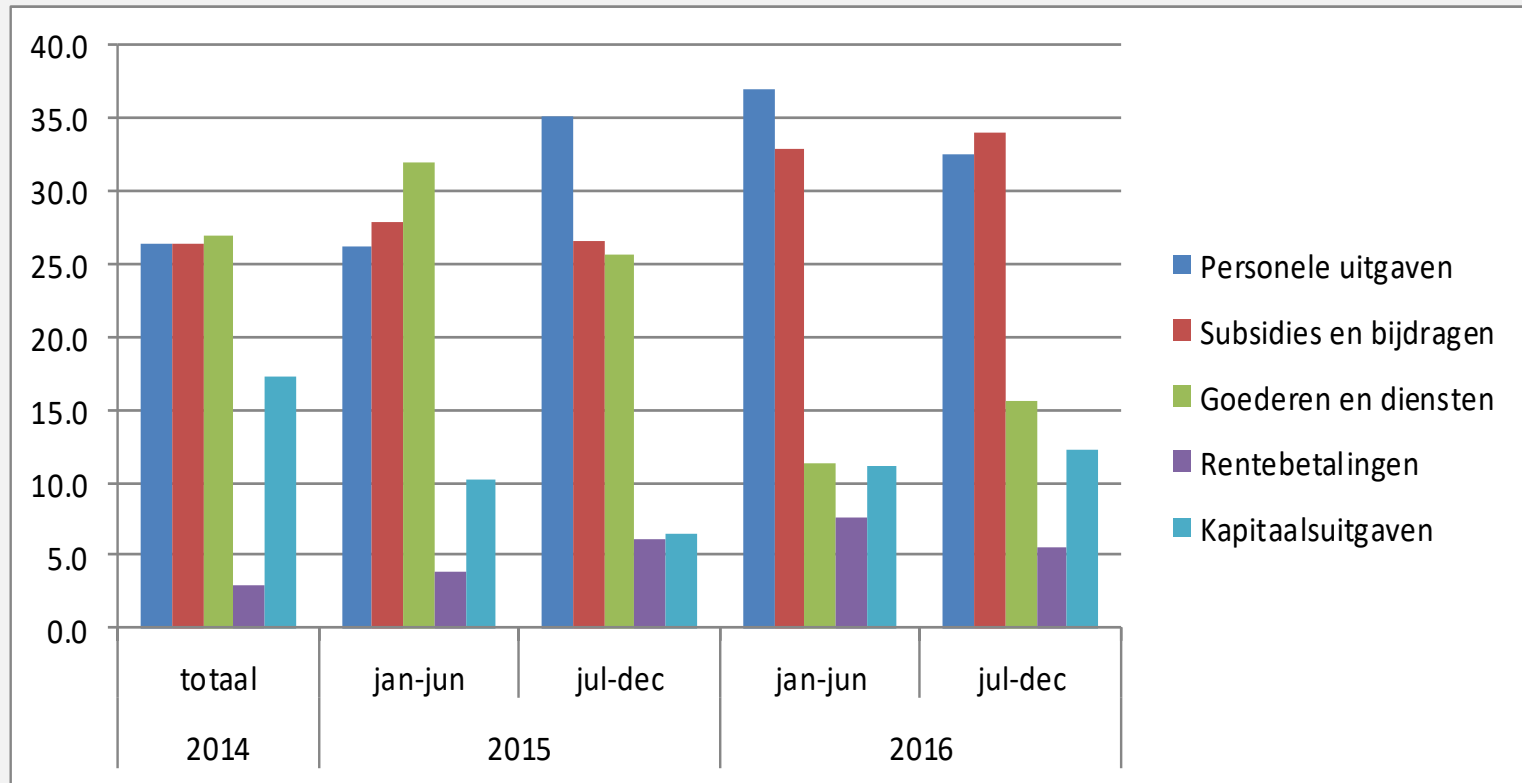
	2015	2016	2015	2016
	(in SRD miljoen)		(in % van BBP)	
Inkomsten	3,688	3,374	22.1	15.0
Mijnbouw ontvangsten	456	563	2.7	2.5
Niet-mijnbouw ontvangsten	3,232	2,811	19.4	12.5
Uitgaven	5,230	4,645	31.4	20.6
Lonen en salarissen	1,533	1,602	9.2	7.1
Rentebetalingen	249	302	1.5	1.3
Subsidies en aanschaf goederen en diensten	3,014	2,196	18.1	9.7
Kapitaalsuitgaven	434	546	2.6	2.4
Totale rekening	1,543	1,271	-9.3	-5.6
Aanwinst van Financiële activa (cash calls en lening aan Staasolie)	0	-2,590	0.0	-11.5
Externe financierng	268	4,267	1.6	18.9
Binnenlandse financierng	1,275	-406	7.6	-1.8
w.v. CBvS	1,717	-282	10.3	-1.3

STRUCTUREEL PROBLEEM

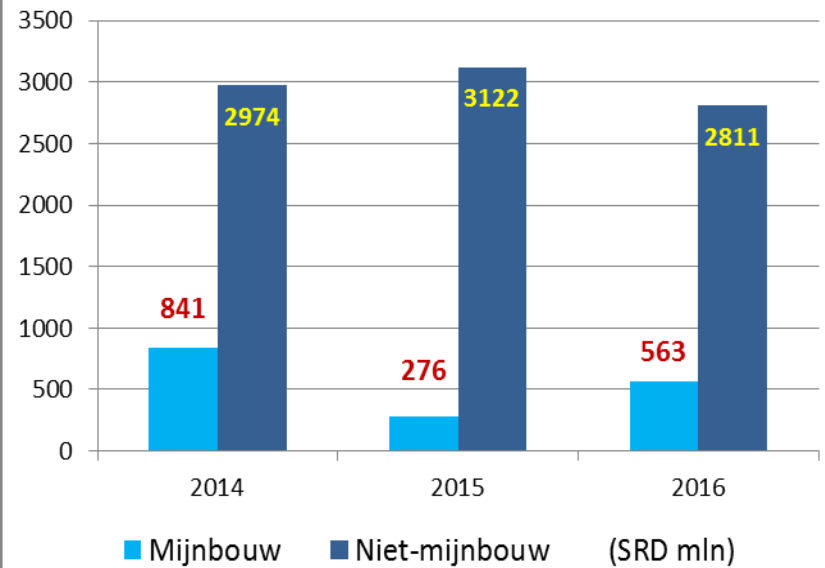
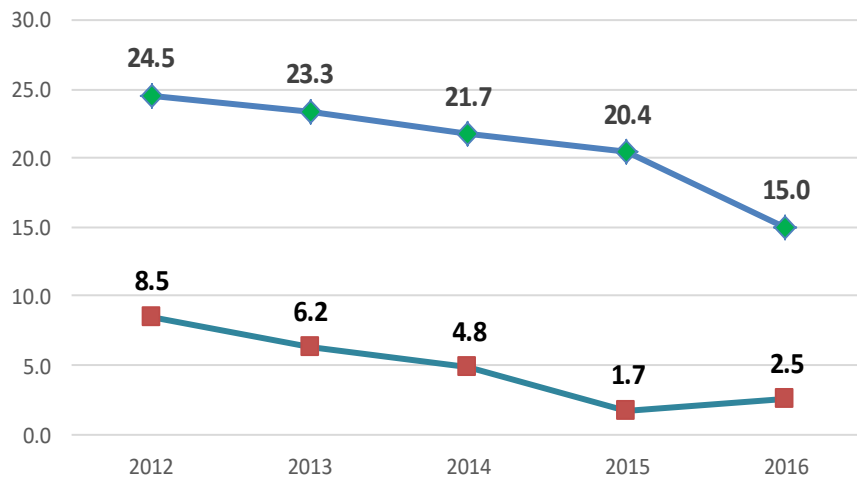
Hoge vaste lasten: Lonen en Subsidies

Verdeling uitgaven van de overheid (in % v totaal)

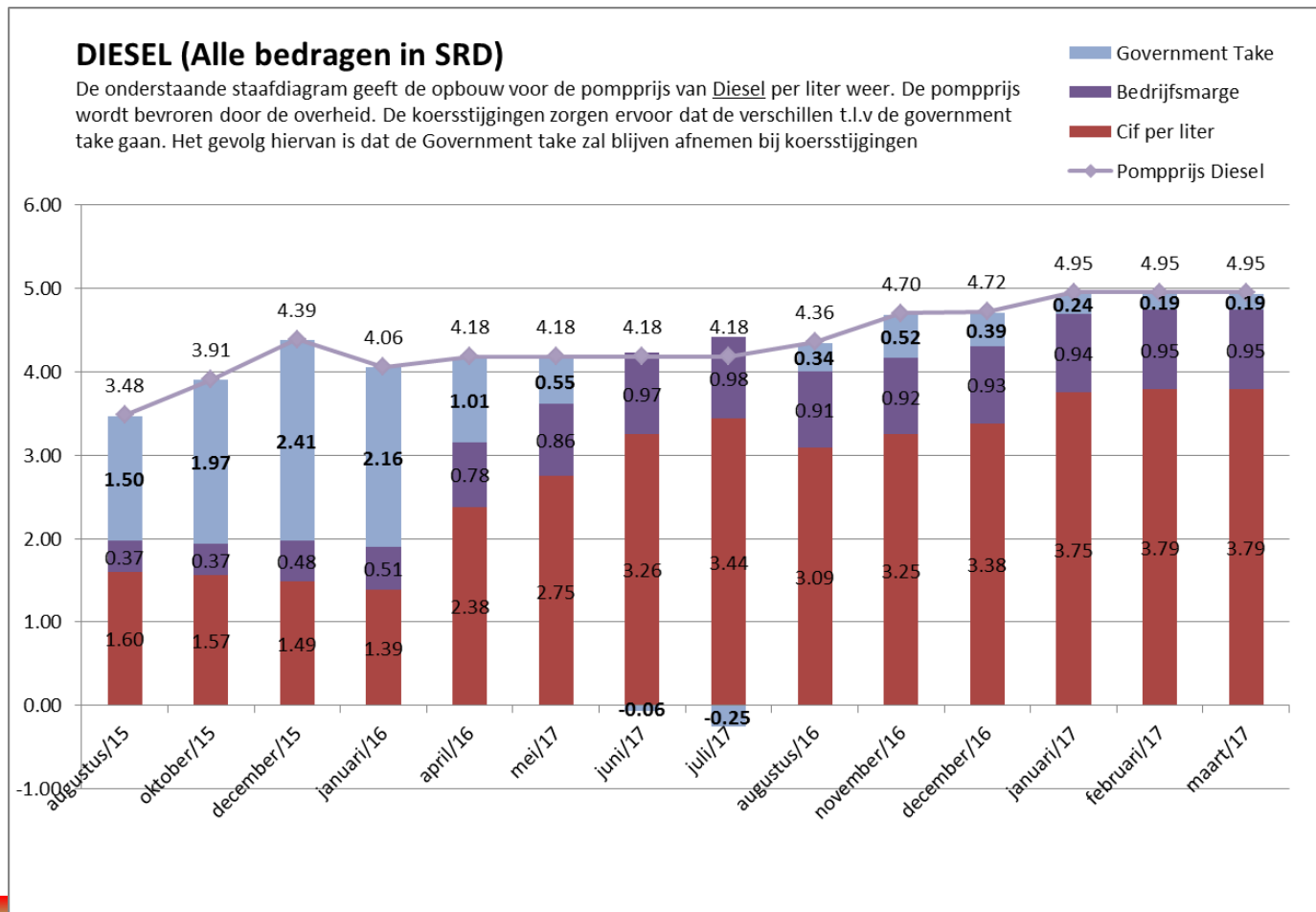
Afnemende inkomsten

Totale en mijnbouw inkomsten in % van BBP

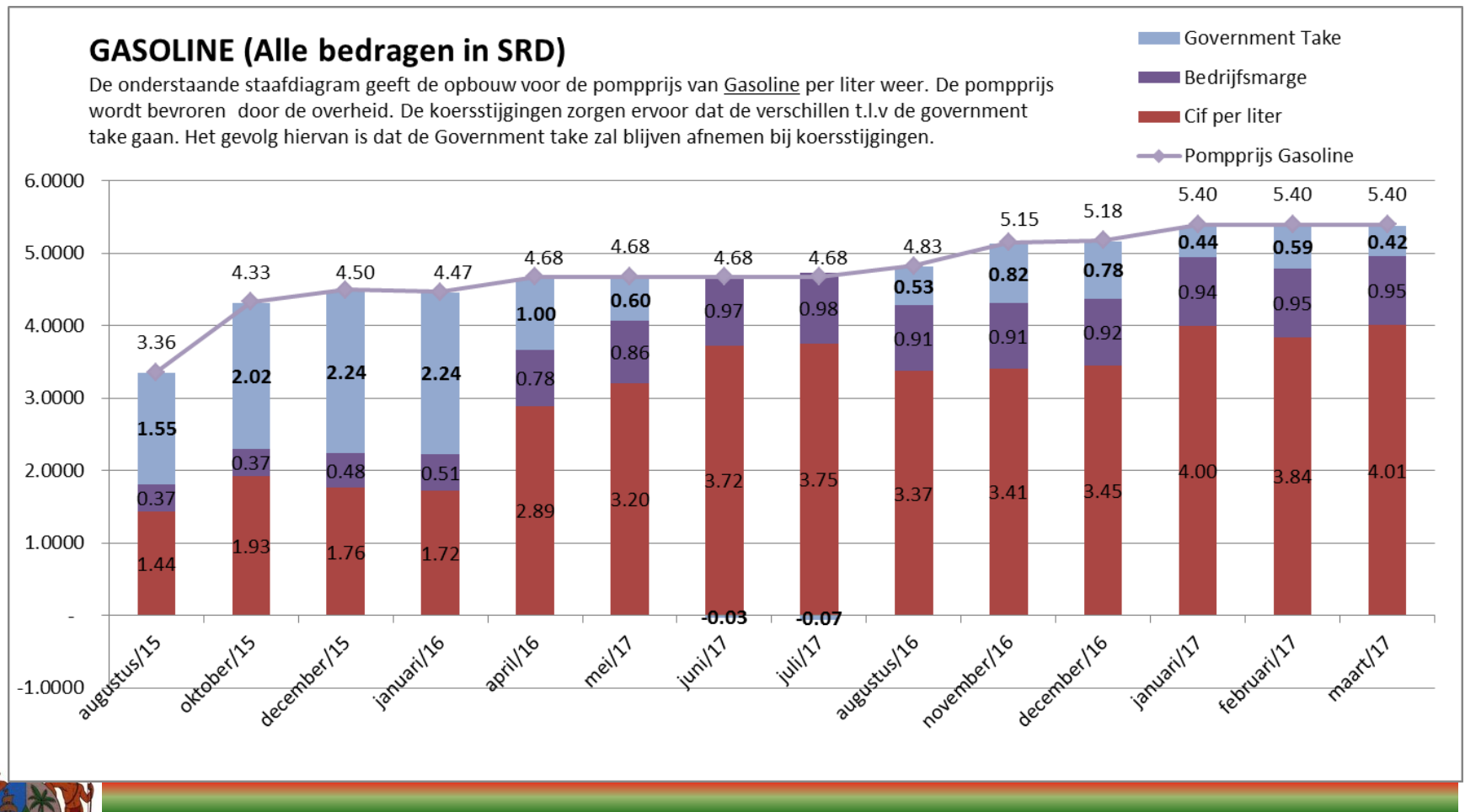
Terugval inkomsten brandstofbelasting

- Minder belasting voor diesel

Terugval inkomsten brandstofbelasting

- Minder belasting voor gasoline

2016		Cir prijs	Cir prijs	Gemidd.	Government	Totaal Government	Average Gov.	Average
		USD/ liter	SRD/ liter	Pompprijs	Take SRD/ per liter	Take in SRD	take per liter / SRD	Governmenttake in SRD
jan	diesel	0.3439	1.3895	4.06	2.0740	19,964,072.02	2.1585	20,777,075.61
	gasoline	0.4258	1.7204	4.47	1.8184	32,789,434.26	2.2381	40,357,641.11
febr	diesel	0.3211	1.2973	3.97	2.1051	21,231,492.79	2.1664	21,850,138.87
	gasoline	0.3718	1.5021	4.28	1.8505	29,582,909.37	2.2623	36,166,040.66
mrt	diesel	0.3425	1.3838	4.16	2.0698	23,973,548.61	2.1168	24,517,352.63
	gasoline	0.3887	1.5704	4.53	1.7987	37,241,311.66	2.2250	46,067,798.20
apr	diesel	0.3836	1.8086	4.18	1.6560	18,850,646.63	1.7439	19,851,291.16
	gasoline	0.4657	2.2509	4.68	1.4092	25,473,397.29	1.8127	32,768,500.65
mei	diesel	0.4023	2.2968	4.16	1.0266	12,411,261.93	1.1243	13,591,908.60
	gasoline	0.4702	2.8206	4.69	0.7054	13,015,798.53	1.1033	20,358,333.09
juni	diesel	0.4600	2.9380	4.16	0.2279	3,326,866.27	0.3437	5,016,898.13
	gasoline	0.5117	3.5198	4.69	0.1083-	2,188,998.01-	0.2821	5,703,969.08
juli	diesel	0.4444	3.1503	4.15	0.0234-	271,731.85-	0.0976	1,131,956.23
	gasoline	0.4903	3.4946	4.69	0.1232-	2,310,080.62-	0.2850	5,344,478.04
aug	diesel	0.4235	3.0918	4.36	0.1694	2,611,307.41	0.3305	5,095,067.74
	gasoline	0.4647	3.3737	4.83	0.0726	1,571,257.40	0.4979	10,783,488.21
sept	diesel	0.4369	3.3507	4.45	0.0138	207,767.81	0.1260	1,902,901.87
	gasoline	0.4801	3.6657	4.90	0.1747-	3,452,812.64-	0.2611	5,160,006.02
okt	diesel	0.4559	3.4292	4.45	0.1966-	3,049,193.68-	0.1075	1,666,804.87
	gasoline	0.4974	3.7405	4.90	0.1476-	2,973,762.54-	0.2773	5,585,608.33
nov	diesel	0.4438	3.2480	4.70	0.3825	4,790,468.81	0.5374	6,730,170.87
	gasoline	0.4700	3.4052	5.15	0.2976	5,470,690.33	0.7842	14,415,636.54
dec	diesel	0.4564	3.3823	4.72	0.1668	2,268,390.09	0.3846	5,230,758.98
	gasoline	0.4675	3.4571	5.18	0.3192	6,815,788.28	0.7603	16,236,320.55

TOEKOMST

- De weg naar permanent herstel
 - Institutionele hervorming
 - Macroeconomische aanpak
 - Versterking van Financien

Overheidsfinancien beleid

- Er is een structurele noodzaak om de binnenlandse inkomsten te verhogen, gelet op de uitdaging van conjuncturele grondstofprijzen schokken. Het zal gaan om een duurzame aanpak en niet om tijdelijke verhogingen.
- Er zijn alternatieve structuren nodig, ook om de algehele economische efficiëntie te vergroten. Out of the box thinking
- Ook moeten de uitgaven verder besnoeid worden totdat de inkomsten verbeteren.
- Reeds in 2017 zal een herstel nodig zijn:
 - Herstel van brandstofbelasting naar niveau van eind 2015 obv marktconforme pompprijzen en afschaf van oneigenlijke subsidies op kerosine.
 - Hervorming electriciteitstarieven opdat de wil voor financieel herstel en structurele efficiëntie merkbaar wordt.
- In 2018 zullen andere hervormingen merkbaar worden:
 - BTW en directe belastingenhervormingen in 2018.
 - Mijnbouwomzet (Staatsolie en Newmont) zal in 2018 zijn aangesterkt.

Korte termijn herstel brandstofbelasting

- Verliezen nu:
 - Verlies van SRD 50-60 miljoen per maand (circa SRD700 miljoen/jaar) tegengaan
- Aanpak:
 - Recente verhoging van gasoline en diesel belastingen met circa SRD 18-20 miljoen/maand, maar liggen nog steeds op 50% van 2015.
- Impact:
 - Studie van de impact in het recente verleden toont dat de totale impact ongeveer 2 procent punt inflatie kan zijn, aangezien het om lokale prijsverhoging gaat en de wisselkoers stabiel is.

Korte termijn herstel EBS tarieven

- Subsidies nu:
 - Circa SRD 60-66 mln/maand, d.i. SRD 750-800 miljoen aan betalingen voor Suralco en SPCS leveringen aan EBS
- Aanpak:
 - Afronden EBS doorlichting en publicatie van de resultaten, wat de transparantie en bewustwording vergroot.
- Impact (2de helft 2017):
 - Inkomstenderving vanwege oude vereffeningen houden op.
 - Subsidieafbouw maakt middelen vrij half 2017.
 - Impact zal voor klein-gebruikers meevallen vanwege progressief tarief. Inflatie zal beperkt zijn vanwege het relatief klein gewicht van groot-verbruik binnen het totaal consumentenpakket.

Versterken van Ministerie van Financien

- Academisch niveau van denken en handelen
- Sterk oplossingsgericht analyseren
- Sterk resultaatgericht inrichten van processen en eigen handelen
- Goede samenwerking met andere ministeries en instituten
- Excellent gedrag in samenleving en directe omgeving

Versterken van Ministerie van Financien

Aantrekken jonge economen

- Algemene economie
- Business economie
- Accounting

Inzet bij (Centres of Excellence):

Economische Aangelegenheden

Begrotingsuitvoering

Treasury/Cash Management

Belastinge/Douane

